

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1923 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om tullrestitution vid utförsel utav gryn av vete.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 65, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har herr *Nylander* hemställt, att riksdagen ville besluta om sådan ändring av de i § 13 mom. 3 av gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor intagna bestämmelser, »att tullrestitution medgives kvarnägare jämväl för gryn av vete under samma villkor som i fråga om mjöl av råg eller vete».

Bestämmelser om tullrestitution vid utförsel av förmalningsprodukter av spannmål infördes i vår tullagstiftning enligt beslut av 1888 års riksdag. Beslutet tillkom på förslag av bevillningsutskottet och var föranlett av de vid nämnda riksdag beslutade spannmålstullarna. Bestämmelserna, vilka innefattades i § 9 mom. 3 av de vid tulltaxan fogade »underrättelser om vad vid taxans tillämpning iakttagas bör», avsågo tullrestitution vid utförsel av, bland annat, vetemjöl och vetegryn.

Sedan det visat sig, att de år 1888 sålunda antagna bestämmelserna i visst hänseende lämnade rum för olika tolkningar samt att restitutionerna kunde innebära exportpremier för kvarnarna, tillsatte Kungl. Maj:t den 20 januari 1911 en kommission med uppdrag att enligt givna direktiv uppgöra förslag till revision av omförmälda bestämmelser. Uppdraget fullgjordes genom ett den 6 april 1911 avgivet betänkande med förslag till ändrad lydelse av ovannämnda författningsrum ävensom av § 13 mom. 3 A) i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 4 juli 1910. Kommitténs förslag framlades av Kungl. Maj:t för 1911 års riksdag genom propositionen nr 218. I enlighet med bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 30) biföll riksdagen Kungl. Maj:ts förslag med vissa ändringar.

Under det att de gamla bestämmelserna, såsom ovan nämnts, medgåvo tullrestitution för bland annat vetemjöl och vetegryn, är enligt *Bihang till riksdagens protokoll 1923. 7 saml. 28 häft. (Nr 40.)*

Utskottet.
Historik.

1911 års bestämmelser möjligheten till restitution vid utförsel av vetegryn utesluten. Motiveringen härför är given i kommissionens betänkande, vilket är vidfäst nyssnämnda proposition och som i berörda hänseende innehåller följande. Den av kommissionen verkställda utredningen hade givit vid handen, att alltsedan tillkomsten av ifrågavarande restitutionsbestämmelser export av vetegryn under restitutionsanspråk icke vid något tillfälle förekommit; härav kunde dragas den slutsatsen, att bestämmelserna om restitution för sistnämnda produkt borde såsom obehövliga alldeles upphävas. Då det emellertid icke kunde anses uteslutet, att export av vetegryn i en framtid skulle kunna ifrågakomma, hade kommissionen funnit de anförda omständigheterna icke böra enbart för sig föranleda dessa bestämmelsers upphävande. Närmast hade då varit att undersöka, huruvida de beträffande vetegryn i de gällande bestämmelserna följda grunderna för restitutionens beräkning fortfarande kunde anses så motsvara anspråken på överensstämmelse med de verkliga utbytesförhållandena, att någon förändring härutinnan icke vore erforderlig. Enligt vad kommissionen inhämtat erhöles vid framställande av vetegryn jämte gryn även mjöl. För bestämmande av viss utbytesprocent vid grynens framställande i och för beräkning av restitutionsbeloppet erfordrades naturligen kunskap om proportionen mellan de utvunna kvantiteterna av gryn och av mjöl samt om den utbytesklass, till vilken mjölet vore att hänföra. I dessa avseenden krävdes sålunda en särskild undersökning, vilken syntes innebära åtskilliga svårigheter. Vid sådant förhållande och med avseende å den först anmärkta omständigheten, att export av vetegryn icke förekommit under den förflutna tidrymden av 23 år, hade kommissionen ansett sig icke böra nedlägga något ytterligare arbete på lösande av de antydda svårigheterna, utan funnit sig böra ur sitt förslag utesluta vetegrynen.

Motionen.

I den föreliggande motionen har framhållits bland annat, att förhållandena nu vore helt andra än år 1911, i det att möjligheter numera föreläge för landets kvarnindustri att i en ej alltför obetydlig omfattning exportera vetegryn (mannagryn). De tekniska svårigheter, vilka åsyftats av 1911 års kommission, syntes vidare icke vara av den beskaffenhet, att de reste hinder för medgivande av tullrestitution jämväl vid export av vetegryn. Tvärtom kunde utvinningsprocenten vid framställandet av vetegryn anses vara sådan, att de i restitutionsbestämmelserna uppställda reglerna för beviljande av tullrestitution och rörande sättet för densammas beräkning vid export av vetemjöl vore tillämpliga jämväl å vetegryn.

Beträffande de av motionären anförda skälen i övrigt torde utskottet få hänvisa till motionen.

Utskottet har i anledning av motionen i grundlagsenlig ordning inhämtat yttrande dels av generaltullstyrelsen och dels av den i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor § 13 mom. 3 omnämnda mjöltypskommissionen. Sålunda har utskottet begärt, att generaltullstyrelsen måtte avgiva det yttrande ur tulltekniska synpunkter, vartill styrelsen kunde finna motionen giva anledning, varjämte utskottet anhållit, att styrelsen måtte uppgöra förslag till de författningsbestämmelser, som vid bifall till motionen kunde bliva erforderliga. Med anledning härav har utskottet från generaltullstyrelsen mottagit ett den 15 februari 1923 dagtecknat utlåtande, vid vilket fogats ett av styrelsen inhämtat yttrande av professorn Carl Kullgren och civilingenjören Gunnar Molin. Utlåtandet, i vilket de sakkunnigas yttrande i huvudsak återgivits, närslutes i transumt detta betänkande såsom bilaga 1.

*Av utskottet
åvägbragt
utredning.*

Under hänvisning till innehållet i det sålunda inkomna utlåtandet vill utskottet här endast omnämna följande.

De sakkunniga hava förklarat sig anse,

att något hinder av tullteknisk natur icke förefunnes för införande av tullrestitution för vetegryn,

att, därest sådan tullrestitution beslutades, statens rätt bleve på samma sätt tillgodosedd som beträffande mjöl, om för gryn bestämdes samma utbytesklasser och samma utbyteskvantiteter som nu gällde för vetemjöl, varvid förutsattes, att lika sträng fordran ställdes på renhetsgraden för gryn som för mjöl, samt

att dessa utbytesklasser för vetegryn även i övrigt vore lämpliga.

Generaltullstyrelsen har förklarat sig visserligen icke hava någon anledning att betvivla riktigheten av de slutsatser, till vilka de sakkunniga kommit beträffande lämpligheten av vetegrynets uppdelning i de föreslagna utbytesklasserna och beräkningen av den mot gryn av varje utbytesklass svarande mängden spannmål, men då dessa slutsatser icke, såvitt visat blivit, stöddes på några som helst specialundersökningar av gryn, och då vidare några grynprov icke funnes tillgängliga, med stöd av vilka de olika typernas hänförlighet till de särskilda utbytesklasserna kunnat bedömas, hade styrelsen dock funnit sig icke kunna i frågans dåvarande läge göra något bestämt uttalande.

Av mjöltypskommissionen har därefter begärts yttrande rörande möjligheten att i fråga om vetegryn på ett tillfredsställande sätt fastställa den utbytesklass, till vilken ett visst prov borde hänföras. På anförda

skäl har kommissionen i ett den 15 mars 1923 avgivet yttrande, bilaga 2 vid detta betänkande, förklarar, att sådan möjlighet alltid föreläge.

*Utskottets
yttrande.*

Motionärens uppgift, att möjlighet för landets kvarnindustri att exportera vetegryn (mannagryn) numera förefunnes, har inom utskottet bestyrkts. Av den ovan lämnade redogörelsen framgår, att tullrestitution vid utförsel av vetegryn ursprungligen var medgiven liksom ock att, när vetegrynen uteslötos från restitutionsförfarandet, såsom skäl härför åberopades i främsta rummet, att dylik restitution dittills icke förekommit. I det ändrade läge härutinnan, som numera inträtt, har utskottet ansett fördriktigheten kräva, att, därest icke tulltekniska skäl lägga hinder i vägen, möjlighet till tullrestitution vid utförsel av vetegryn åter beredes nyssnämnda industri.

Av den utredning i frågan, som på utskottets föranstaltande tillkommit, har utskottet blivit övertygat, att de tulltekniska svårigheter, som år 1911 åberopades vid upphävandet av tullrestitution för vetegryn, numera kunna övervinnas samt att tullrestitution vid utförsel av vetegryn kan på ett ur tulltekniska synpunkter tillfredsställande sätt genomföras.

Vid nu angivna förhållanden har utskottet ansett sig böra framlägga förslag till bestämmelser av den i motionen avsedda innebörden.

Det förslag i ämnet, som generaltullstyrelsen i sitt utlåtande avfattat, har icke föranlett någon erinran från utskottets sida; utskottet upptager detsamma därför såsom sitt förslag i den hemställen, utskottet nu går att avgiva.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av förevarande motion II: 65 av herr Nylander, besluta, att § 13 mom. 3 och 4 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor skola erhålla följande ändrade lydelse:

3. Förutom den tullrestitution, varom här ovan förmåles, medges ock åt idkare av kvarnrörelse vid utförsel sjöledes från tullplats av vid kvarnen framställt mjöl av råg eller vete samt gryn av vete restitution av den tull, som av honom blivit erlagd för en motsvarande kvantitet direkt från utlandet införd omalen spannmål av samma slag, under villkor:

a) att utförselvaran uttagits inom de procenttal, som angivas för någon av här nedan upptagna utbytesklasser av dylika förmalningsprodukter, nämligen:

rågmjöl

1:sta klassen	0 till och med 60	procent,
2:dra »	över 60 » » »	66 ² / ₃ »
3:dje »	0 » » »	66 ² / ₃ »

vetemjöl och vetegryn

1:sta klassen	0 till och med 45	procent,
2:dra »	över 45 » » »	70 »
3:dje »	» 70 » » »	75 »
4:de »	0 » » »	75 »

skolande provtyper å samtliga dessa slag av förmalningsprodukter varje års höst fastställas av en kommission, bestående av tre personer, utsedda två av Konungen och en av kvarnägarnas sammanslutning, med iakttagande vid provtypernas fastställande, att varje typ skall omfatta hela utbytet från och med lägsta till och med högsta utvinningsprocent, vilka provtyper skola lända till efterrättelse under ett år, räknat från och med den 15 november, eller, därest icke nya provtyper inom denna tids utgång hunnit tillställas vederbörande tullförvaltningar, intill dess sådant skett; ankommande på prövning av Konungen, huruvida, i händelse kommissionens beslut icke varit enhälligt, de av flertalet ledamöter inom kommissionen fastställda provtyper böra bliva gällande;

b) att vid restitutionens beräkande motsvara:

60 kg. rågmjöl	av 1:sta utbytesklassen	93 ¹ / ₃ kg. råg,
6 ² / ₃ » »	» 2:dra »	6 ² / ₃ » »
66 ² / ₃ » »	» 3:dje »	100 » »
45 » vetemjöl eller vetegryn	» 1:sta »	66 ¹ / ₄ » vete,
25 » » » »	» 2:dra »	28 ³ / ₄ » »
5 » » » »	» 3:dje »	5 » »
75 » » » »	» 4:de »	100 » »

eller alltså

100 kg. rågmjöl	av 1:sta utbytesklassen	155.55 kg. råg,
100 » »	» 2:dra »	100 » »
100 » »	» 3:dje »	150 » »
100 » vetemjöl eller vetegryn	» 1:sta »	147.22 » vete,
100 » » » »	» 2:dra »	115 » »
100 » » » »	» 3:dje »	100 » »
100 » » » »	» 4:de »	133.33 » »

c) att avsikten att av den införda spannmålen förmala mjöl eller gryn för export emot åtnjutande av restitution redan i sammanhang med spannmålets angivning till förtullning av vederbörande idkare av kvarnrörelse anmäles; skolande införseln av den omalna och utførseln av den förmalna spannmålen, såvida icke generaltullstyrelsen i särskilt fall annorlunda medgivit, äga rum vid en och samma tullplats, från vilken, därest den icke är stapelstad, angivningsinlagorna över in- och utførseln jämte här nedan ömförda intyg skola insändas till den huvudtullkammare, under vilken tullplatsen lyder;

d) att minst 2,000 kilogram mjöl eller gryn av en samma utbytesklass på en gång utföras; skolande exportangivningsinlagan vara åtföljd ej mindre av tillverkarens på tro och heder avgivna och av två inom kvarnen anställda personer till riktigheten bestyrkta försäkran därom, att den till utførsel angivna varan är exportörens egen förmalningsprodukt, än även av hans likaledes på tro och heder avgivna och på nyssnämnda sätt bestyrkta uppgift dels om den utbytesklass, inom vilken mjölet eller grynen uttagits, dels ock att utførselvaran är uttagen antingen från början av den angivna utbytesklassen eller ock att densamma, enligt exportörens och vittnenas övertygelse, icke är underlägsen medelproportionen av hela utbytet inom samma klass;

e) att den omalna spannmål, för vilken restitution av tullmedlen beviljas, skall vara inom de näst före utførseln förflutna sex månaderna till riket införd;

f) att den till utførsel angivna förmalningsprodukten till beskaffenheten icke är underlägsen den vid utførseltillfället gällande provtyp å mjöl eller gryn av den utbytesklass, inom vilken utførselvaran uppgivits hava uttagits; skolande till bevisning härom tullförvaltningen å den tullplats, varifrån utførseln sker, efter det utførselvaran i den ordning generaltullstyrelsen bestämmer blivit undersökt och jämförd med motsvarande provtyp, meddela attest, i vilken varans utrönta nettovikt jämväl bör angivas; dock att beträffande utførselvara, som befunnits vara underlägsen denna provtyp men däremot attesterats vara hänförlig till annan utbytesklass, restitution enligt bestämmelserna för sådan klass må kunna medgivas utan hinder av anförda besvär över denna varas attestering;

g) att i den till utførsel angivna förmalningsprodukten icke ingår blandning av olika sädesslag;

h) att tullförvaltningen skall, sedan säckarna plomberats och bevakats under transporten till och inlastningen i fartyget, härom med-

dela attest, vilken såsom verifikation jämte angivningsinlaga och övriga intyg bifogas huvudtullkammarens utgående tulljournal;

i) att utförseln i övrigt verificeras på sätt i denna paragraf finnes stadgat beträffande övriga varor, för vilka tullrestitution är medgiven;

k) att det åligger vederbörande tullkammare att för var och en, som, på sätt här ovan sägs, till införsel angivit spannmål för förmalning till export, föra ett avräkningsdiarium för in- och utförseln, till vilket formulär av generalltullstyrelsen fastställles; samt

l) att för utbekommande av här ifrågavarande restitution vederbörande äga att varje månad uti till generalltullstyrelsen ställd, genom vederbörande tullkammare dit insänd ansökning därom göra hemställan; börande dylik ansökning vara åtföljd av dels utdrag av tullkammarens avräkningsdiarium och dels kvitterade tullräkningar å de tullavgifter, som belöpa för i avräkningsdiariet upptagna omalna spannmålskvantiteter.

4. Den här — — — villkor:

b) att vid angivningsinlagan alltid skall fogas sådan försäkran av tillverkaren, som här ovan i punkten 1 b) eller, beträffande till emballage använd utländsk jutevävnad, i punkten 2, och, beträffande mjöl och gryn, i punkten 3 d) är föreskriven; samt

— — — — — ankomsten.

Stockholm den 7 maj 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar *Röing, Gustaf Nilsson, Antonsson, Rosén, Rune, Björnsson, Jönsson* i Boa, *Johansson* i Kullersta, *Olsson* i Ramsta, *Henrikson, Carlsson* i Ystad, *Heyman, Ericson* i Oberga, *Johan Bergman, Uddenberg* i Karlskoga, *Bengtsson* i Kullen, *Lövgren* i Nyborg, *Björklund* och *Olsson* i Golvvasta.

Bilaga 1.

Till Riksdagens Bevillningsutskott.

De i motionen åberopade bestämmelserna i § 13 mom. 3 tulltaxeförordningen angående rätt till tullrestitution för mjöl äro grundade på en uppdelning av mjölet i vissa utbytesklasser, avsedd att i möjligaste mån förhindra, att en beviljad restitution komme att innebära en exportpremie. Denna form för restitutionsbestämmelserna förekommer första gången i den ännu gällande förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 (nr 80), vilken trädde i kraft den 1 december samma år. Bestämmelsernas omarbetning hade föranletts av framställda anmärkningar, att dittills gällande bestämmelser i ämnet, sedan år 1888 intagna i § 9 mom. 3 av de till respektive tulltaxor fogade »underrättelser om vad vid taxans tillämpning iakttagas bör», lämnade rum för en sådan premie för kvarnarna. Sistnämnda författningsrum erhöll emellertid genom kungl. kungörelse den 11 augusti 1911 (nr 83) för tillämpning från och med den 1 september samma år en lydelse, som motsvarade § 13 mom. 3 i 1911 års tulltaxeförordning.

Den närmare motiveringen för de nu gällande bestämmelserna angående restitutionsrätt vid utförsel av mjöl — vilka icke innehålla annan avvikelse från de ursprungliga bestämmelserna i 1911 års tulltaxeförordning än den genom kungl. kungörelsen den 12 september 1913 (nr 216) införda ändringen i stycket c) — återfinnes i Kungl. Maj:ts proposition nr 218 till 1911 års riksdag, bevillningsutskottets betänkande nr 30 nämnda år samt riksdagens skrivelse, nr 182, den 23 maj 1911.

Såsom i motionen åberopats har den särskilda kommission, vilken hade fått sig ålagt att verkställa utredning samt avgiva yttrande och förslag i frågan rörande tullrestitution vid utförsel av vissa förmalningsprodukter, i sitt den 6 april 1911 avgivna betänkande, som intagits i förenämnda kungl. proposition, förklarat sig böra ur sitt förslag utesluta bland annat vetegryn. Vad kommissionen härutinnan anfört, återfinnes å sidorna 46 och 47 i propositionen.

Beträffande frågan, huruvida det nationalekonomiska läget och förhållandena på jordbruksmarknaden och inom kvarnindustrien numera äro sådana, att författningsbestämmelser om restitutionsrätt för gryn böra införas, därom lärer generaltullstyrelsen icke hava att yttra sig. I Eder till styrelsen remitterade skrivelse talas också endast om det styrelsens yttrande *ur tullekniska synpunkter*, vartill styrelsen kan finna motionen giva anledning.

För erhållande av de facktekniska upplysningar, vilka givetvis måste läggas till grund för ett förslag till författningsbestämmelser i förevarande hänseende, har styrelsen, som själv icke äger erforderlig sakkunskap på detta område, varit hänvisad att i första rummet söka fackkunskapen, där den kunde tänkas bäst representerad. I detta avseende har stått närmast till buds Aktiebolaget Saltsjökvärns cereallaboratorium, vars föreståndare, ingenjören G. Molin, enligt vad styrelsen har

sig bekant, anses i fråga om utbildning och kunskaper på ifrågavarande område vara synnerligen framstående. Visserligen är det styrelsen icke obekant, att Aktiebolaget Saltsjökvärn lärt hava för avsikt att, om rätt till tullrestitution vid utförsel av vetegryn bliver medgiven, inrätta sig för export av sådan vara. Men då styrelsen funnit sig böra söka sakkunskap på området jämväl inom någon statsinstitution och styrelsen i detta avseende vunnit medverkan av professorn i kemisk teknologi vid kungl. tekniska högskolan C. F. Kullgren, har styrelsen ansett nyssberörda omständighet icke utgöra hinder att anmoda bemälda ingenjör Molin att jämte professor Kullgren till styrelsen avgiva yttrande i anledning av motionen. De synpunkter, vilka vid utlåtandets avgivande särskilt borde beaktas, hava angivits vara, huruvida förslaget sådant det blivit framställt vore tekniskt möjligt att genomföra, samt, om så vore fallet, huruvida grynet borde uppdelas i vissa utbytesklasser, ävensom huruvida en restitutionsrätt för gryn betingade andra villkor än de, som gällde för mjöl.

I det av professor Kullgren och ingenjör Molin gemensamt avgivna, styrelsen den 14 dennes tillhandakomna och härhos bifogade yttrande hava dessa inledningsvis framhållit, att någon bestämd gräns mellan vetemjöl och vetegryn, vilka produkter till sin sammansättning vore identiska och sinsemellan skildes endast genom grovleken, varken funnes angiven i tulltaxeförordningen eller vore antagen inom kvarntekniken. Särskilt under de senare åren hade i marknaden kommit förmalningsprodukter, vilka stode på gränsen mellan mjöl och gryn och än betecknades såsom det ena och än såsom det andra. Den olägenhet, som dessa förhållanden kunde föranleda, skulle bortfalla, därest motionärens förslag bleve bifallet och restitutionsklasserna för gryn bleve desamma som för mjöl.

Med detta såsom utgångspunkt hava bemälda sakkunniga till bedömande upptagit frågan, huruvida vetegryn lämpligen skulle kunna uppdelas i särskilda utbytesklasser efter liknande grunder, som i författningen tillämpats med avseende å vetemjöl. En sådan uppdelning borde, förklarade de sakkunniga, för att tillgodose kvarnägarnas intressen vara sådan, att den i det närmaste motsvarade de kvaliteter av varan, som brukade gå i allmänna handeln. Genom den av de sakkunniga åberopade utredningen i detta hänseende hade de kommit till den uppfattningen, att en förutsättning för införande av rätt till tullrestitution för vetegryn vore, att för gryn fastställdes samma utbytesklasser, vilka gällde för vetemjöl.

Vad sedan beträffade beräkningen av den mot gryn för varje utbytesklass svarande mängden spannmål, framhålla de sakkunniga först, att utbytet av gryn såväl totalt som beträffande varje utbytesklass alltid bleve mindre än av enbart mjöl med samma renhetsgrad, beroende på, att alltid något mjöl uppkomme samtidigt med grynet. Härav följde, att, om den bestämmelsen infördes i förordningen, att totalutbytet vid grynmalning beräknades lika högt som vid malning av mjöl, statens rätt i denna punkt bleve i samma grad tillvaratagen som i fråga om mjöl, under förutsättning dock, att renhetsgraden för grynet sattes lika högt som för mjölet. Att likväl detta utbytestal för kvarnägaren icke komme att innebära någon nackdel, betingades därav, att hänsyn borde tagas icke enbart till det erhållna grynet utan även därtill, att det samtidigt erhållna mjölet kunde vara restitutionsberättigat.

Beträffande tullverkets kontroll, att till utförsel under restitutionsanspråk angivna gryn av exportören verkligen blivit hänförda till den mot grynens fak-

tiska beskaffenhet svarande utbytesklassen, hava de sakkunniga förklarat sig anse att det för undersökning av exportmjöl föreskrivna förfarandet, att jämföra detsamma med fastställda provtyper, borde bliva gällande även för gryn. Själva jämförelsen ansåges emellertid icke kunna, såsom i fråga om mjöl, inskränkas att avse endast varans färg (pekarisering) utan borde i regel grundas på askhaltsbestämning. Föreskifter härom syntes emellertid de sakkunniga icke nödvändigt böra införas i tulltaxeförordningen utan förutsattes kunna meddelas av generaltullstyrelsen i enlighet med det redan i stycket f.) av § 13 mom. 3 tulltaxeförordningen intagna bemyndigandet att utfärda föreskrifter rörande ordningen för exportvaras jämförande med provtyp. I fråga om provtypernas fastställande hava de sakkunniga föreslagit vissa ändringar i Kungl. Maj:ts instruktion för den s. k. provtypkommissionen av den 11 augusti 1911 (Svensk författningssamling nr 83, sid. 4).

Under åberopande av vad som anförts i yttrandet, av vilket här ovan i huvudsak givits ett kortfattat referat, hava de sakkunniga i följande sammanfattning förklarat sig anse:

att något hinder av tullteknisk natur icke torde förefinnas för införande av tullrestitution för vetegryn;

att, om sådan tullrestitution beslutas, statens rätt blir på samma sätt tillgodosedd som vid mjöl, om samma utbytesklasser och samma utbyteskvantiteter bestämmas för gryn, som nu gälla för vetemjöl, varvid förutsättes, att lika sträng fordran sättes å renhetsgraden för gryn som för mjöl; samt

att dessa utbytesklasser för vetegryn även i övrigt äro lämpliga.

I bestämmelserna under § 13 mom 3 tulltaxeförordningen erfordrades enligt de sakkunnigas åsikt för införande av rätt till tullrestitution för gryn icke någon annan ändring än att överallt, där vetemjöl omnämndes, även tillades vetegryn. Till slut hava de sakkunniga framhållit, att, alldenstund tullrestitution för gryn förutsatte, att godkända provtyper å gryn förefunnes, en eventuell förordning om sådan restitution icke borde träda i kraft förr än sådana provtyper hunnit fastställas.

Med avseende å de sakkunnigas yttrande vill styrelsen först och främst fästa uppmärksamheten å den däri lämnade upplysningen, att detsamma av uppgivna skäl icke kunnat grundas på någon praktisk erfarenhet eller någon serie undersökningar med askhaltsbestämning av vetegryn enligt olika typer. De sakkunniga hava emellertid förklarat, att, även om några siffror rörande utbyteskvantiteterna vid grynframställning förelegat, det dock vore sannolikt, att det ansetts lämpligast att för vetegryn beräkna samma utbyteskvantiteter som för vetemjöl. Till ytterligare stöd för sitt förslag hava de sakkunniga åberopat bland annat exempel från den tyska litteraturen rörande askhalten hos vissa framställda provtyper av *vetemjöl*.

Såvitt styrelsen kunnat bedöma skulle ett införande av restitutionsrätt vid utförsel av vetegryn i enlighet med de sakkunnigas förslag icke medföra större risk för statsverkets rätt, än som kan förefinnas i fråga om de nu gällande motsvarande bestämmelserna om restitutionsrätt för vetemjöl, under förutsättning att de provtyper, vilka skulle fastställas för vetegryn enligt de olika utbytesklasserna, kunna göras fullt tillförlitliga och att exportgrynnens jämförande med provtyperna kan med betryggande säkerhet grundas på askhaltsbestämningar. I detta hän-

seende synes det kunna ifrågasättas, huruvida icke bland andra av ett bifall till förslaget betingade ändringar i instruktionen för provtypkommissionen borde där intagas bestämmelse, att kommissionen vid överlämnande till generaltullstyrelsen av sina provtyper skulle meddela askhaltsiffran för varje särskild provtyp. En följd av förslaget antagande torde bliva den, att vid export av gryn på varan i de flesta fall måste för undersökning insändas till generaltullstyrelsen, enär flertalet tullförvaltningar, vid vilka export av gryn kan tänkas förekomma, icke äro rustade för grynnens undersökning med hänsyn till askhalt.

I fråga om ytterligare förutsättningar och villkor för ett bifall till motionen i enlighet med de sakkunnigas förslag, får styrelsen vidare anföra, att, enär föreskrift, att exportgryn vid jämförelse med provtyp skulle undersökas med avseende å askhalten, kunde, på sätt de sakkunniga föreslagit, utfärdas av generaltullstyrelsen, det icke torde vara nödvändigt, att bestämmelse härom infördes i tulltaxeförordningen.

Den av de sakkunniga åberopade omständigheten — som redan påpekats i 1911 års mjölkkommissions betänkande — att jämsides med grynet utvinnes mjöl, synes med avseende å vad de sakkunniga anfört icke i och för sig behöva föranleda någon betänklighet för restitutionsrättens medgivande på förslaget sätt. Det upplysta förhållandet, att sådant mjöl *kan* bliva restitutionsberättigat enligt samma utbytesklass som grynen — vilken upplysning tydligen innebär, att även det motsatta förhållandet kan inträffa — torde med hänsyn till de allmänt gällande bestämmelserna om försäkran av tillverkaren samt om varans jämförande med provtyp ej innebära någon större fara för missbruk, än som gäller produkt framställd vid direkt mjölförmalning.

Såsom eget yttrande får styrelsen slutligen anföra, att styrelsen visserligen icke har någon anledning betvivla riktigheten av de slutsatser, till vilka de sakkunniga kommit beträffande lämpligheten av vetegrynets uppdelning i de föreslagna utbytesklasserna och beräkningen av den mot gryn av varje utbytesklass svarande mängden spannmål, men att, då dessa slutsatser icke, såvitt visat blivit, stödjas på några som helst specialundersökningar av gryn och några grynprov icke finnas tillgängliga, med stöd av vilka de olika typernas hänförlighet till de särskilda utbytesklasserna kunnat bedömas, styrelsen dock funnit sig icke kunna i frågans nuvarande läge göra något bestämt uttalande.

De författningsbestämmelser, som vid bifall till motionen på av de sakkunniga förslaget sätt bliva erforderliga, torde kunna meddelas genom att § 13 mom. 3 tulltaxeförordningen, sådant detta moment lyder efter ändringar, vidtagna genom kungl. kungörelser den 12 september 1913 (nr 216) och den 18 september 1914 (nr 419), erhåller följande lydelse:

3. Förutom den tullrestitution, varom här ovan förmäles, medgives ock åtdikare av kvarnrörelse vid utförsel sjöledes från tullplats av vid kvarnen framställt mjöl av råg eller vete samt gryn av vete restitution av den tull, som av honom blivit erlagd för en motsvarande kvantitet direkt från utlandet införd omalen spannmål av samma slag, under villkor:

a) att utförselvaran uttagits inom de procenttal, som angivas för någon av här nedan upptagna utbytesklasser av dylika förmalningsprodukter, nämligen:

rågmjöl

1:sta klassen	.....	0 till och med 60	procent,
2:dra »	.....	över 60 » » »	66 $\frac{2}{3}$ »
3:dje »	.....	0 » » »	66 $\frac{2}{3}$ »

vetemjöl och vetegryn

1:sta klassen	.....	0 till och med 45	procent,
2:dra »	.....	över 45 » » »	70 »
3:dje »	.....	» 70 » » »	75 »
4:de »	.....	0 » » »	75 »

skolande provtyper å samtliga dessa slag av förmalningsprodukter varje års höst fastställas av en kommission, bestående av tre personer, utsedda två av Konungen och en av kvarnägarnas sammanslutning, med iakttagande vid provtypernas fastställande, att varje typ skall omfatta hela utbytet från och med lägsta till och med högsta utvinningsprocent, vilka provtyper skola lända till efterrättelse under ett år, räknat från och med den 15 november, eller, därest icke nya provtyper inom denna tids utgång hunnit tillställas vederbörande tullförvaltningar, intill dess sådant skett; ankommande på prövning av Konungen, huruvida, i händelse kommissionens beslut icke varit enhälligt, de av flertalet ledamöter inom kommissionen fastställda provtyper böra bliva gällande;

b) att vid restitutionens beräknande motsvara:

60	kilogram rågmjöl	av 1:sta utbytesklassen	93 $\frac{1}{3}$	kilogram råg,
6 $\frac{2}{3}$	» »	» 2:dra »	6 $\frac{2}{3}$	» »
66 $\frac{2}{3}$	» »	» 3:dje »	100	» »
45	» vetemjöl eller vetegryn	» 1:sta »	66 $\frac{1}{4}$	» vete,
25	» » » »	» 2:dra »	28 $\frac{3}{4}$	» »
5	» » » »	» 3:dje »	5	» »
75	» » » »	» 4:de »	100	» »

eller alltså

100	kilogram rågmjöl	av 1:sta utbytesklassen	155.55	kilogram råg,
100	» »	» 2:dra »	100	» »
100	» »	» 3:dje »	150	» »
100	» vetemjöl eller vetegryn	» 1:sta »	147.22	» vete,
100	» » » »	» 2:dra »	115	» »
100	» » » »	» 3:dje »	100	» »
100	» » » »	» 4:de »	133.33	» »

c) att avsikten att av den införda spannmålen förmala mjöl eller gryn för export emot åtnjutande av restitution redan i sammanhang med spannmålens angivning till förtullning av vederbörande idkare av kvarnrörelse anmäles; skolande införseln av den omalna och utförseln av den förmalna spannmålen, såvida icke generaltullstyrelsen i särskilt fall annorlunda medgivit, äga rum vid en och samma tullplats, från vilken, därest den icke är stapelstad, angivningsinlagorna över in- och utförseln jämte här nedan omförmälda intyg skola insändas till den huvudtullkammare, under vilken tullplatsen lyder;

d) att minst 2,000 kilogram mjöl eller gryn av en och samma utbytesklass på en gång utföras; skolande exportangivningsinlagan vara åtföljd ej mindre av tillverkarens på tro och heder avgivna och av två inom kvarnen anställda personer till riktigheten bestyrkta försäkran därom, att den till utförsel angivna varan är exportörens egen förmalningsprodukt, än även av hans likaledes på tro och heder avgivna och på nyssnämnda sätt bestyrkta uppgift dels om den utbytesklass, inom vilken mjölet eller grynen uttagits, dels ock att utförselvaran är uttagen antingen från början av den angivna utbytesklassen eller ock att densamma, enligt exportörens och vittnenas övertygelse, icke är underlägsen medelproportionen av hela utbytet inom samma klass;

e) att den omalna spannmål, för vilken restitution av tullmedlen beviljas, skall vara inom de näst före utförseln förflutna sex månaderna till riket införd;

f) att den till utförsel angivna förmalningsprodukten till beskaffenheten icke är underlägsen den vid utförseltillfället gällande provtyp å mjöl eller gryn av den utbytesklass, inom vilken utförselvaran uppgivits hava uttagits; skolande till bevisning härom tullförvaltningen å den tullplats, varifrån utförseln sker, efter det utförselvaran i den ordning generaltullstyrelsen bestämmer blivit undersökt och jämförd med motsvarande provtyp, meddela attest, i vilken varans utrönta nettovikt jämväl bör angivas; dock att beträffande utförselvara, som befunnits vara underlägsen denna provtyp men däremot attesterats vara hänförlig till annan utbytesklass, restitution enligt bestämmelserna för sådan klass må kunna medgivas utan hinder av anförda besvär över denna varas attestering;

g) att i den till utförsel angivna förmalningsprodukten icke ingår blandning av olika sädesslag;

h) att tullförvaltningen skall, sedan säckarna plomberats och bevakats under transporten till och inlastningen i fartyget, härom meddela attest, vilken såsom verifikation jämte angivningsinlaga och övriga intyg bifogas huvudtullkammarens utgående tulljournal;

i) att utförseln i övrigt verificeras på sätt i denna paragraf finnes stadgat beträffande övriga varor, för vilka tullrestitution är medgiven;

k) att det åligger vederbörande tullkammare att för var och en, som, på sätt här ovan sägs, till införsel angivit spannmål för förmalning till export, föra ett avräkningsdiarium för in- och utförseln, till vilket formulär av generaltullstyrelsen fastställs; samt

l) att för utbekommande av här ifrågavarande restitution vederbörande äga att varje månad uti till generaltullstyrelsen ställd, genom vederbörande tullkammare dit insänd ansökning därom göra hemställen; börande dylik ansökning vara åtföljd av dels utdrag av tullkammarens avräkningsdiarium och dels kvitterade tullräkningar å de tullavgifter, som belöpa för i avräkningsdiariet upptagna omalna spannmålskvantiteter.

En dylik förändring av bestämmelserna i § 13 mom. 3 tulltaxeförordningen betingar även följande förändring av mom. 4 i samma paragraf, sådant detta moment lyder enligt kungl. kungörelse den 18 september 1914 (nr 419).

4. Den här — — — — villkor:

---

b) att vid angivningsinlagen alltid skall fogas sådan försäkran av tillverkaren, som här ovan i punkten 1 b) eller, beträffande till emballage använd utländsk jutevävnad, i punkten 2, och beträffande mjöl och gryn i punkten 3 d) är föreskriven; samt

----- ankomsten.
Stockholm den 15 februari 1923.

KUNGL. GENERALTULLSTYRELSEN.

H. THEMPTANDER.

Ivar Kullgren.

Bilaga 2.

Till riksdagens bevillningsutskott.

Enligt nådig skrivelse av den 2 mars 1923 har Kungl. Maj:t anbefallt mjöltypkommissionen avgiva yttrande rörande möjligheten att i fråga om vetegryn på ett tillfredsställande sätt fastställa den utbytesklass, till vilken ett visst prov bör hänföras.

Kommissionen har tagit del av såväl kungl. generaltullstyrelsens skrivelse i ärendet till bevillningsutskottet av den 15 februari 1923 som skrivelsen av de sakkunnige, professor Carl Kullgren och civilingenjör Gunnar Molin, till generaltullstyrelsen av den 14 februari 1923.

I överensstämmelse med den däri begrundade meningen är kommissionen övertygad om att, därest tullrestitution å gryn kommer att beviljas, det är lämpligt att uppställa samma utbytesprocenter för gryn som för mjöl.

Kommissionen anser liksom de sakkunnige, att askhalten är det enda praktiska medlet att skilja de olika utbytesklasserna från varandra. De sakkunnige antaga emellertid, att sådana askbestämningar ej föreligga här i landet. Vore så verkligen förhållandet, skulle nog betydande vanskligheter föreligga, ty det måste förefinnas ett större antal askbestämningar såsom grundval för bedömningen. I saknad av dylika bestämningar finner sig ock generaltullstyrelsen ej kunna göra något bestämt uttalande i frågan.

Kommissionen har emellertid städse bestämt askhalten i samtliga av den samma framställda mjöltyper.

Askhalt i procent i av kommissionen framställda typer av vetemjöl:

typ	klasser	1912	1913	1914	1915	1916	1920	1921	1922	med.
I	0—45 %	0.52	0.56	0.52	0.45	0.52	0.48	0.48	0.45	0.50
II	45—70 %	0.87	0.79	0.76	0.87	0.84	0.89	0.88	0.78	0.84
III	70—75 %	2.42	1.95	1.88	2.04	1.88	2.60	1.90	2.11	2.10
IV	0—75 %	0.66	0.68	0.64	0.67	0.64	0.70	0.66	0.69	0.67

Minimum och maximum inom de olika typklasserna:

I 0—45 %		II 45—70 %		III 70—75 %		IV 0—75 %	
min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
0.45	0.56	0.76	0.89	1.88	2.60	0.64	0.70

Procentalen efter tilltagande askhalt:

I 0.45—0.56	IV 0.64—0.70	II 0.76—0.89	III 1.88—2.60.
-------------	--------------	--------------	----------------

Man torde härav finna, att askhalten i de olika typklasserna ej på någon punkt gripit in i varandra utan äro så distinkt skilda att, under förutsättning att mjölet respektive grynen äro tagna inom angivna klasser, ingen tvekan i något fall kan föreligga eller något misstag begås. Askhaltbestämning är sålunda en till-

förlitlig metod för särskiljandet av de olika klasserna från varandra vid mjöl och i än högre grad vid gryn, varvid provtyperna bliva framställda av en från kli och damm renare produkt.

De sakkunnige antyda, att under omständigheter skulle vid tullbehandlingen av gryn icke behöva uttagas prov för askbestämning, utan man kunde nöja sig med en okulär besiktning. Kommissionen vågar ej biträda detta utan anser fastmer, att prov av gryn, angivna för export, skola städse uttagas och askhalten bestämmas.

Med stöd av vad kommissionen sålunda haft äran anföra, får densamma framhålla, att det alltid föreligger möjlighet att i fråga om vetegryn på ett tillfredsställande sätt fastställa den utbytesklass, till vilken ett visst prov bör hänföras.

Remisshandlingen återställes.

Stockholm den 15 mars 1923.

Vördsamt

å mjöltypkommissionens vägnar:

Peter Klason.